

Izsák Zoltán
(2.06.1951 - 5.06.2016)

Născut la Braşov pe data de 2 iunie 1951, Izsák Zoltán a avut o copilărie predestinată pentru natură. Părinţii săi Izsák Domokos şi Izsák Irén, dar mai ales unchiul József János i-au îndrumat primii paşi. Mai târziu, îl cunoaşte pe dr. F. König şi pe braşoveanul Mircea Brătăşeanu, care-i devin mentori în cunoaşterea fluturilor. Astfel, în anul 1971 când Zoli începe studiul biologiei la Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj, drumul său ca lepidopterolog era deja bine stabilit. Lucrarea de licenţă, cu temă lepidopterologică, este elaborată sub îndrumarea dr. Kis Béla şi susţinută în 1975. După absolvirea Facultăţii de Biologie-Geografie şi Geologie, Zoli este repartizat la Miercurea Ciuc, la început la Liceul Industrial, apoi la cel de Matematică-Fizică, devenit din 1990 Liceul Márton Áron. Tânărul profesor de biologie, se face repede remarcat de elevi, colegi şi Inspectoratul Şcolar, parcurgând toate gradele didactice până la gradul I. În anul 1976 se căsătoreşte cu Gyergely Terezia, profesoară de matematică. În vacanţele de vară, soţii Izsák colectează fluturi în Dobrogea, Băile Herculane, Munţii Bucegi, Călimani, Ciucaş, Hăşmaş, dar mai ales în Depresiunea Ciucului şi zonele învecinate din judeţele Covasna, Harghita şi Braşov. Cu soţia alături de el, colecţia creşte simţitor. În anul 1987 şi 1995 reuşesc să-l vizitez pe Zoli la el acasă. Colecţia aranjată într-un dulap entomologic, special construit, cu exemplare intacte, frumos preparate şi corect etichetate impresionează, nu în primul rând prin mărime, ci prin calitate şi prin numărul relativ mare de specii rare.

Izsák Zoltán nu a fost un simplu colecţionar de fluturi, a fost un biolog cu profunde şi ample cunoştinţe de biologie, dobândite prin lectură şi observaţii personale în sânul naturii. În biblioteca personală, abundă cărţile de biologie, de la genetică la ecologie şi taxonomie. Profesorul Izsák este remarcat de biologii din Ungaria, fiind solicitat să țină cursuri la Facultatea din Gödöllő şi la Institutul de Silvicultură din Sopron. Această perioadă reprezintă o nouă provocare pentru Zoli. Cursurile ținute la Miercurea Ciuc sau în Ungaria, documentarea la zi, mai ales pe baza cărţilor aduse din Ungaria, reprezintă preocuparea principală. Un bun cadru didactic, are de regulă şi rezultate excepţionale cu elevii săi. Elevii pregătiţi de profesorul Izsák, participă la fazele judeţene şi naţionale ale Olimpiadei de Biologie, câştigând premii naţionale. Colecţia de fluturi şi performanţele elevilor la olimpiadele şcolare şi la facultăţile pe care le-au urmat, erau mândria lui Zoli. Mulţi dintre ei s-au întors în Miercurea Ciuc, respectând şi omagiindu-şi profesorul. Colecţia de lepidoptere alcătuită din cca. 16-17000 de exemplare, se află încă în apartamentul familiei Izsák, aşteptându-şi cumpărătorul şi apoi valorificatorul informaţiilor.

După 1995 colectarea fluturilor devine ocazională. Primele semne ale bolii încep probabil să apară, afectând voinţa şi optimismul lui Zoli. Strânsa şi puternica relaţie cu elevii, dorinţa de a da tot ce are mai bun pentru pregătirea acestora îl menţin activ până în ultimele momente ale vieţii. Soţia care i-a stat alături şi vizitele elevilor, chiar şi în momentele când numai morfina îi alina parţial şi trecător durerile, l-au susţinut şi mobilizat până în ultimele clipe ale vieţii.

A plecat dintre noi, ridicându-se purtat de un roi de fluturi albi la 5 iunie 2016, la vârsta de 66 ani.

Izsák Zoltán a publicat 10 lucrări științifice și de popularizare, a fost membru fondator al Societății Lepidopterologie Române. A semnalat pentru prima dată din fauna țării noctuidul *Staurophora celsia*, din Cheile Vârghișului și *Sesia bembeciformis* (Sesiidae) de la Casinul Nou. În colecție sunt prezente unele rarități faunistice precum: *Zygaena nevadensis gheorghenica*, *Hydraecia osseola*, *Perigrapha i-cinctum*, *Agrotis trifurca*, *Colias myrmidone* precum și multe varietăți ale speciei *Parnassius apollo*, dispărută din Carpații Românești.

Prin ceea ce a fost și a realizat, Izsák Zoltán va rămâne veșnic în amintirea noastră și a celor care l-au cunoscut, iubit și apreciat.

László RÁKOSY

Mulțumim conducerii Liceului Márton Áron din Miercure Ciuc pentru fotografia pusă la dispoziție.

LÁSZLÓ RÁKOSY
Department of Taxonomy and Ecology
Babeș-Bolyai University, Clinicilor 5-7
Cluj-Napoca, RO-400006, Romania
E-mail: laszlo.rakosy@ubbcluj.ro